Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Casa carrer del Pont, 33 o Ca l'Espadaler

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Carrer del Pont núm. 33
Emplaçament	A la part oest del carrer del Pont fent mitgeres amb la finca núm. 31, 35 i amb la part del darrere mirant al Ter.
Alçada:	578,5

Coordenades:

Latitud:	42.10081358573
Longitud:	2.2210136519489
UTM Est (X):	435588
UTM Nord (Y):	4661263

Classificació

Número de fitxa	08237 - 59
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La casa fa temps que no hi habita ningú. La major part dels pisos estan tancats, les fusteries podriedes, els revestiments de lss façanes perden cohesió i presenten alguns despreniments, la coberta s'ha de repassar i alguns elements decoratius estan en mal estat.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	Sí. IPA. Núm. 23781
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Restringit
Ús actual:	Residencial

Titularitat	Privada
Titular:	5614411DG3651S0001MR
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dt., 04/07/2023 - 16:16

Descripció

Gran edifici situat entre mitgeres que ocupa tres parcel·les de les antigues cases gremials. Presenta una planta rectangular i fa mitgera al nord amb la finca núm. 35, al sud amb la finca núm 31, amb l'est amb el carrer del Pont i a l'oest amb les hortes de darrere les cases i que miren al ter coincidint amb la traça de les antigues muralles. Presenta una planta rectangular de quatre crugies compostes de PB+ 2P+SC cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal que mira al carrer del Pont. Les divisions horitzontals són amb forjats i empostissats de fusta i les verticals a base de murs de maçoneria i també pedra. La part posterior coincideix amb la traça de les antigues muralles medievals. La composició de la façana és geomètrica i ordenada ja que segueix els cànons classicistes de les façanes més pròpies de les cases del Raval de Barcelona que no pas una casa de poble. A la planta baixa s'obren cinc grans obertures coronades per arc rebaixat que donen accés als baixos de la finca, ocupats per locals comercials. Coincideixen amb cinc balconeres de la planta principal de les quals les tres centrals queden agrupades per un balcó que sobresurt del pla de la façana amb les llosanes de pedra de tipus bisellat, les baranes de forja amb els barrots de secció quadrada alternats per sèries de volutes i espirals amb formes de llaços tant a la part inferior com superior. El passamà és recte i val a dir que el balcó es sostñe mitjançant tres permòdols Les balconeres dels extrems tenen balcons individuals amb la barana de les mateixes característiques que el balcó central. Totes les balconeres estan decorades amb motllures bisellades i presenten un medalló a la llinda decorat amb motius florals. La planta segona queda separada per un fris corregut i està composta per cinc balconeres de les mateixes característiques que les del pis inferior però amb els balcons individuals i sostinguts per dos permòdols a cada extrem. Finalment la darrera planta segueix el mateix model que els pisos inferiors malgrat que les obertures siguin en degradació. En aquest cas hi ha també cinc balconeres de mides més petites i amb la barana situada a pla de façana amb els barrots de secció quadrada i alternat per sèries de volutes amb motius simples. El ràfec de la coberta format per una cornisa bisellada està sostingut per 12 permòdols de la mateixes característiques que els que sostenen la resta de balcons i que formen una mica de voladís. L'aparell de la façana no es pot veure ja que està emmascarat per un estucat de calç i morter que simula un falç carreuat. La façana del darrere que mira als horts de damunt del riu Ter està protagonitzada per tenir més buit que massís. S'organitza mitjançant sèries de quatre arcs escarsers que descansen damunt de pilastres de secció quadrada amb impostes llises. La barana està formada per toves de ceràmica col·locades en diagonal i amb forma de triangle. Aquesta galeria que es projecta a l'oest del cos principal de les façanes hi té annexionada a la part nord un volum quadrangular on hi ha una finestra rectangular en cada pis i corresponent a les latrines. L'aparell de la façana no es pot veure ja que queda emmascarat sota una capa d'enlluït de calç de color marró clar amb els marcs de les obertures, cantonades i separacions de les diferents plantes marcats amb un color beige. No hem pogut accedir al seu interior. A la part del darrere hi ha un pati descobert en el que hi ha adossats un volum rectangular de dues plantes on hi ha obertes dues finestres coronades amb arcs de mig punt de maó ceràmic a cada planta i que es correspone amb dues galeries a la façana de migdia. L'aparell és de còdols de riu, units amb argamassa de calç i disposats en filades regulars i horitzontals amb les cantonades de pedra picada. Presenta traces d'alguna espitllera paredada fet que permet interpretar-ho com als vestigis d'una antiga torre de defensa pertanyent a les antigues muralles i reconvertida segles més tard amb un obrador relacionat amb la indústria dels draps. Al costat seu hi ha dos murs de còdols de riu, units amb morter de calç i disposats en filades irregulars i horitzontals que es corresponen amb els vestigis de les antigues fortificacions o muralles. Ambdues

estructures (muralla i torre) clouen una mena de pati o era al que s'hi pot accedir mitjançant un portal d'arc de mig punt.

Observacions:

La casa sobresurt en volum respecte les altres construccions del nucli antic fet que li dona un aire destcat i senyorial. Val a dir que tot el conjunt queda unificat per una sola coberta de dues vessants de teula ceràmica àrab damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel ala façana principal. A mes val a dir que agrupa un seguit de construccions a la part del darrere que correspondrien amb antics molins batans o fabriques de teixits, ja que la família dels Espadaler era una família enriquida amb el comerç dels draps de llana. Vala dirq eu aprofitaria els vestigis de l'antiga muralla a la part del darrere.

Història

Referent a la parcel·la no es documenta a nivell històric fins el 1862 quant en el "cuaderno de liquidaciones y amillaramiento" s'esmenta al registre núm. 55 el nom de Antonio Espadaler herederos *Por una casa con pequeño huerto en la calle del Puente nº34. i* amb un valor de 220 cèntims. Hi ha una anotació en la mateixa referència on especifica debe agregarle 195 de la casa nº 3 de Pedro Bofill y 223 de tierras de Juan Molas y Burniol. segons Serrallonga (Serrallonga ob cit, 1998) en el seu apèndix II i III extret de l'ACM " llibre d'arrendaments de 1781" carpeta 15 i "carta al Mostassaf"anys 1784 i 1785 fa referència a dus famílies de Sant Quirze amb el cognom Espadaler. Per una banda un tal Quirze Espadaler, teixidor de llana de Sant Quirze dels anys 1761, 1784 i 1788, un tal Josep Espadaler, Paraire de Sant Quirze el 1760 i un Bartomeu Espadaler paraire /1788). Posteriorment i en concret el 1830 Serrallonga esmenta la presència dels Espadaler a Sant Quirze gràcies a la consulta d'un seguit de documents extrets de l'ACM carpeta 17 plec 2 "registro de vesanas de los años 1828-30". En aquesta documentació s'esmenta un Josep Espadaler Paraire que viu al carrer del Pont 10, un altre Antoni Espadaler Paraire que viu a Sant Quirze de Besora (1810) i un darrer o Pere Espadaler i Ginestet també paraire el 1830 i que habita al carrer del Pont. Referent a aquest darrer i del que possiblement correspongui al resident d'aquesta finca ja que en el "cuaderno de liquidaciones y amillaramiento" de 1862 es parla de la denominada "casa Ginestet".

Bibliografia

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN (1998). Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo editorial. Apèndix II i Apèndix III

ACM. Carpeta 17 plec 2 "registro de vesanas de los años 1828-30". "demostración general de todos los partidos y censos que percibe el Excmo Conde de Santa Coloma" 1830.

ACM. Carpeta 15 "llibre d'arrendaments"1781

ACM Carpeta 15 "carta del Mostassaf" 1784-85

AMQ. Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento. 1862. Sant Quirze de Besora. Carpeta 1016.